

ĎALŠIA KLAPKA MÔŽE BYŤ POSLEDNÁ

**JO
NESBO**

RANA Z MILOSTI

VIKAR

JO NESBO RANA Z MILOSTI

Preložil Jozef Zelizňák

 IKAR

JO NESBØ

Nådeskudd

Copyright © Jo Nesbø 2026

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation © 2026 by Jozef Zelizňák

Jacket design © 2026 by Emil Křížka

Slovak edition © 2026 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-575-0992-9

Cez otvorené dvere vedúce na balkón počul, ako Elvis Costello spieva nekonečne pomalú a krásnu skladbu. *Shipbuilding*. Do polnoci zostávali dve hodiny. Harry hľadel na svoje mesto. Oslo. Rozprestieralo sa pod ním ako prevrátená hviezdna obloha.

Zadíval sa dolu pomedzi špičky svojich ošúchaných marteniek. Trčali z úzkej rímsy, na ktorej balansoval. Sedemnášť poschodí pod ním sa v rieke Akerselva sivo odrážal sneh. Po moste Sannerbrua iba občas prešlo auto, žiadni chodci. Nikto by ho nevidel padať. Ľudia sedeli slávnostne oblečení v teplých domácnostiach a pohľad upierali inde. Vpred.

Odpočítavali chvíľu, keď vstúpia do nového roka s veľkým treskom.

Harry odpočítaval, kedy opustí starý rok a starý život s tlmeným dopadom na zem. A pohľad upieral vzad.

Strávil deň inventúrou.

Nezamestnaný policajt a alkoholik, krátko pred päťdesiatkou. Mal na svedomí päť vražd, z ktorých ho tri dodnes trápili. Mal jedného priateľa, na ktorého sa mohol spoľahnúť, takisto alkoholika. Mal dospelého nevlastného syna, ktorého nechcel trápiť, a biologického syna s manželkou kolegu.

S tým všetkým sa však dalo žiť.

Išlo o Rachel. O ženu, ktorú miloval väčšmi, než nenávidel sám seba.

Bola mŕtva už vyše dvoch rokov.

Dva roky strávil ako živý mŕtvy, keď mohol byť mŕtvy a slobodný.

Snažil sa upíť na smrť, no márne. Aj v tom zlyhal.

Samozrejme, mohol si to dať ako novoročné predsavzatie, ale toto riešenie bolo jednoduchšie. Nech to má rýchlejšie za sebou.

Zaprel sa doňho poryv vetra. Predklonil sa, aby nespadol dozadu na balkón veľký ako škatuľa od topánok, typický pre činžiaky stavané po vojne.

Vietor náhle ustal. Rýchlo sa zaklonil. Získal tým späť rovnováhu a v duchu zanaďoval, že ho zradil zbytočný pud sebazáchovy. Srdce mu divoko búšilo, akoby sa chcelo dostať von, von z tohto šíleného muža. Harry zadržal dych. „... *diving for dear life*,“ spieval Elvis Costello.

Veru.

Zdvihol nohu z rímky. No rozmyslel si to a vrátil ju späť. Lebo teraz to prišlo. Druhé, dlhé sólo Cheta Bakera.

Harry zavrel oči. Chvíľu čakal. Najprv hudba. Potom tma a sloboda.

Vinylová platňa v jeho malom byte ticho praskala. Potom Chet Baker spustil sólo, ktoré kedysi rozplakalo Rachel.

Hral s pokorou. Akoby sa na začiatku priam ospravedlňoval, že zaberá miesto, než zaujal všetok priestor, emocionálny priestor.

Tento džezový trubkár bol troska závislá od heroínu, keď ho Costello v tisícdeväťstoosemdesiatom treťom oslovil v londýnskom klube, či by s ním nešiel do štúdia nahráť jednu skladbu. Øystein Harrymu tvrdil, že to bola Bakerova

posledná nahrávka, než ho našli mŕtveho na ulici v Amsterdame po páde z hotelového okna vo veku päťdesiatosem rokov.

Sólo sa čoskoro skončí. Harry sa pripravil na ten malý krok, na to bezbolestné nič.

Do priestoru vtrhla iná hudba. Los Lobos. *Will the Wolf Survive?* Gitarový riff znel ako od tanečnej kapely. A vlastne to aj bola dobrá tanečná kapela.

Harry otvoril oči, vytiahol telefón a pozrel sa na displej. Zakľal, zliezol z rímasy a stlačil gombík.

„Hovor.“

„Chcel som ti len zaželať šťastný nový rok,“ ozval sa Oleg, jeho nevlastný syn. „Ako sa máš?“

„Na stupnici od deväť do desať...“ začal Harry.

„Deväť,“ doplnil Oleg.

Nový rok sa začne o dve hodiny. Leží predou mnou ako nepopísaný list papiera.

A ja som rozprávač.

Zatiaľ však neexistuje žiadny príbeh. Toto sú sekundy predtým, než príde rozhodnutie, než sa môj vnútorný prst dotkne klávesu, ktorý vtlačí na papier prvé, nezvratné písmeno.

Zatiaľ sa nemusí stať nič z môjho scenára.

Som rozprávač a nepoznám svoju motiváciu. Áno, vedel by som sformulovať niekoľko predpokladov, ktoré vychádzajú z citátov iných umelcov o zámere ich práce. Tí, ktorí svoje motívy neprikrášľujú, pôsobia úprimnejšie, no ani si neuvedomujú, že sú mi podobní. Najbližšie k odpovedi sa dostanem citovaním Luthera z majstrovského filmu Waltera Hilla Bojovníci z roku tisícdeväťstosedemdesiatdeväť, keď sa ho pýtajú, prečo zabíja. „Nemám zvláštny dôvod. Jednoducho to rád robím.“

Viem iba to, že tentoraz vytvorím umelecké dielo, ktoré nikto nebude môcť ignorovať. Tentoraz bude moje a iba moje.

Hárok je ešte čistý. Ešte sa môžem rozhodnúť inak. A nový rok zostane taký ako všetky tie predchádzajúce, bezpečný a nenaplnený.

Alebo môžem napísať tento scenár. Zrežírovať ho a nakrútiť. Zahrať si v ňom. A potom ho zostrihať presne podľa svojich predstáv.

Mám v pláne nazvať ho jednoducho Film. Lebo to bude posledné, čo urobím.

On určí môj odkaz pre ďalšie generácie.

Zhlboka sa nadýchnem. V predstavách stlačím prvý kláves. Je to ef.

Felicia obdivovala svoj filmový úsmev na veľkej obrazovke. Biele rovné zuby orámované krvavočervenými perami. Tie jej zabezpečili kariéru. A ešte oči, samozrejme. Smaragdovo zelené, tak jej lichotil režisér, aby ju získal do svojho filmu.

A áno, v tomto priaznivom svetle tak možno aj vyzerali.

Svetlo zmizlo. Pochádzalo z novoročnej rakety, vystrelenej priskoro na hviezdnu oblohu nad ňou. Raketa zhasla. A to v podstate vystihovalo všetko.

Odvrátila sa od tmavého výkladu obchodného centra a podupkávala v márnej snahe aspoň trochu sa zohriať. Bolo osem hodín večer a teplomer ukazoval mínus dvanásť. To je pocitovo mínus dvadsať, keď človek stojí v poslednej ulici prostitútok v starom Osle a vietor duje od ešte nezamrznutého fjordu.

Dnes večer tu videla len hrstku iných žien. A žiadnych pasákov. Tí zrejme na nejakej silvestrovskej párty popíjali vychladené šampanské. Felicia nikdy nemala pasáka. Ani manažéra. Celkovo nenávidela predstavu, že by ju niekto riadil.

Riadil ju iba heroín.

Aj ten nenávidela. V odraze si všimla, že vysoké líčne kosti, ktoré kedysi zvýrazňovali jej krásu, teraz upozorňovali azda iba na to, aká je vychudnutá.

Trpkou hrou osudu sa v nej spájal jediný talent, priam magnetická schopnosť priťahovať pohľady mužov aj žien, s inštinktívnym odporom k tomu, že ju niekto pozoruje. Dokonca aj po mnohých rokoch práce prostitútky trvala na tom, aby klient nezažal ani lampičku a ona sa odhalila čo najmenej. Niežeby sa mala za čo hanbiť alebo bola plachá, bože, ona bola výnimočne krásna. Prekážali jej tie pohľady. Pohľady, ktoré ju chceli riadiť. Lebo majiteľ tých pohľadov si ju zaplatil. Buď lístkom do kina, alebo hotovosťou za fajku či za sex. Samozrejme, mohla tvrdiť, že tak sa to začalo, malými dávkami, ktoré zmiernili časť nepohodlia, keď režisér zakríčal: *Kamera!* Tie sa zmenili na väčšie dávky, aj keď kamera nebežala. A pokračovali, keď sa jej sotva začatá filmová kariéra náhle skončila a ona si ako mladé dievča financovala ďalšiu dávku tým, že hrala novú úlohu nadržanej dievčiny.

Znovu sa pozrela na hodinky. Desať minút po ôsmej. Kriste, aká zima! A bude jej ešte chladnejšie. Felicia si totiž predsavzala, že v novom roku sa zbaví heroínu. *Cold turkey*. Šoková terapia. Raz už to zvládla, no aj tak sa toho desila. Anglický názov odkazoval na tie hrozné zimomriavky, na pokožku, ktorá sa človeku stiahne ako na ošklbanom moriakovi. V zásade to však zažíva už teraz, keď mrzne do špiku kostí. A tak si sľúbila poslednú dávku pred polnocou, nech vpláva do nového roka na vlne eufórie, a potom už nikdy viac.

Čierne auto sa k nej blížilo jednosmernou ulicou pomaľu ako hotelový hosť k švédskym stolom. Tu asi nenachádzal lákavý výber, ak nemal zvláštne preferencie, a v tom prípade by sa mu radšej vyhla. Postavila sa na koniec radu, na koniec jedálneho lístka a zákazník, ak sa dostane až tak ďaleko, azda zníži svoje očakávania. A bude sa mu javiť ako atraktívna. Navyše sa muž vyhne záberom bezpečnostných kamier, ak má dôvod chrániť si renomé.

Auto sa priblížilo k Felicii. Muž za volantom sa predklonil a prezeral si ju, keď mu ukázala chudé stehno spod falošného kožucha, vytrčila prsia, vtiahla ochabnuté líca a zahrála svoj tromf. Úsmev filmovej hviezdy. Auto však iba prešlo popri nej. Všimla si, že na križovatke odbočuje doprava. Pravdepodobne sa vráti.

Nemýlila sa. O dve minúty sa to isté čierne auto zjavilo na konci ulice. Blížilo sa o čosi rýchlejšie, chlap si už urobil prieskum a rozhodol sa.

Auto odbočilo k obrubníku pred Feliciou a vodič spustil okienko. Naklonila sa dovnútra. Voňalo čisto. Rýchlo skontrolovala, či na zadnom sedadle niekto nesedí.

Muž sklopil slnečnú clonu, aby si začlonil tvár pred silným pouličným osvetlením. „Ahoj,“ prehovoril. „Koľko stojí sex?“

„Tisícdivsto.“

V neďalekom bordeli, ktorý prevádzkovali Ukrajinci, si ženy pýtali dvetisíc, lenže tam ponúkali aj izbu a posteľ.

„Nastúp.“

„Hotovosť.“

„V poriadku,“ odvetil muž a načiahol sa, aby jej zdvorilo otvoril dvere. Felicia stretla už dosť bláznov, ktorých takéto veci vzrušovali, a všimla si mužove maniere. Násilníci sa zvyčajne prezradia už na začiatku práve takýmito detailmi. I keď nie vždy. A jasné, tí naozaj nebezpeční to vedia maskovať.

Zastali na červenej. Na spätnom zrkadle visel malý model lietadla.

„Mám jedno miesto päť minút odtiaľto,“ navrhol muž.

„V aute je to za tisícdivsto,“ povedala rýchlo Felicia. „Ak musíme niekam vojsť, bude to tisícpäťsto. A tisícosemsto, ak ma neodvezieš späť.“

„V priečinku mám dvetisíc,“ prezradil jej.

Otvorila ho a strčila si štyri veľké bankovky do vrečka kožucha.

Pozrela naňho. Jeho črty sa jej zdali povedomé. Možno ho už mala ako zákazníka, ťažko povedať, heroín jej mazal pamäť ako guma, mizli jej tak celé kapitoly života. Žeby ho videla v televízii? Sama už mnoho rokov na otázku „nepoznáme sa náhodou?“ odpovedala negatívne. Bez toho, aby dotyčnému vysvetlila, že si pravdepodobne pamätá jej mladšiu verziu z *Kazateľa*.

Z rádia potichu znela klasická hudba, sotva prehlušila šum kúrenia. Po zmene teploty jej krv teraz bolestivo pulzovala v končekoch prstov pod rozštiepenými nechtami. Nesmierne túžila po chvíli, keď si konečne vpichne poslednú silvestrovskú dávku a ukončí tento mizerný rok – azda jej ich už nezostáva veľa.

Po piatich tichých minútach vodič zastal pred radom barakov medzi železničnou stanicou a Stredovekým parkom. Vo všetkých barakoch bola tma, robotníci pravdepodobne opustili stavenisko na vianočné sviatky. Muž na ňu nepôsobil ako typický kočovný stavbár, tých pár nórskech slov zvládol bez prízvuku, mal auto a štýlový sivý vlnený kabát.

Vykročil po udupanom snehu k jednému baraku, otvoril nezamknuté dvere a pridržal ich Felicii. Zastala na prahu, aby si ako vždy zmapovala situáciu. Neprekážal jej samotný barak, často v nich poskytovala služby osamelým mužom z krajín s odlišným prístupom k platenému sexu. Nikdy s tým nemala problém. Muž v kabáte však do takýchto priestorov nepatril. Stlačil vypínač na stene. Zrazu sa celá miestnosť zmenila na filmové kulisy.

Spoznala Fresnelove svetlá, ktoré stáli na dvoch statívoch a osvetľovali sivé steny, poschodovú posteľ a stôl pri kuchynskom kúte. Na treťom statíve stála malá kamera, aj tú poznala.

„Nesmieš natáčať,“ ohradila sa.

„Chcem sa len pozerať,“ povedal. „Chcem vidieť všetko.“

Felicii sa zdvihol žalúdok. „Sorry, kamarát, toto nerobím.“

„Ale áno, robíš. Koľko?“

Pozrela sa naňho. Aj ten hlas jej bol povedomý. No nespájal sa jej s násilím, ani jeho tvár. A posledné peniaze minula na svoju silvestrovskú dávku. Úplne posledné. Nevoľnosť jej stúpila až do hrdla. Zachrípnuto zašepkala:

„Tritisíc navyše.“

Číslo jej napadlo automaticky, možno preto, lebo išlo o dennú sadzbu pre hercov v *Kazateľovi*.

Muž vytiahol peňaženku, podal jej tri bankovky.

Vzala si ich a vošla dnu. Na stole zbadala akési sitko.

„Pečieš koláče?“

Krátko sa zasmial.

„To je šermiarska maska, chcem, aby si si ju nasadila.“

Nepýtala sa na dôvod. Určite čosi z mladosti, tak to zvyčajne chodí. Asi nezbalil nejaké dievča zo šermiarskeho klubu. V každom prípade, v miestnosti bolo príjemne teplo.

Rozopla si kožuch, prevesila ho cez stoličku a spýtavo sa pozrela na muža. Ten prikývol a ona si pretiahla sveter cez hlavu. On už stál pripravený so šermiarskou maskou.

„Pomôžem ti,“ vyslovil vetu, ktorú už dlho nepočula. Sklonila hlavu a on jej nasadil masku. Golier mal zrejme chrániť krk, vzadu bola otvorená, len s jedným remienkom.

„Trochu ju utiahnem,“ povedal muž a prešiel za ňu.

Aj cez hustú sieťku pred tvárou videla dobre. Všimla si, že na stole leží vrtáčka vo veľkosti skrutkovača s dlhým vrtákom, ktorý prechádzal dreveným kolíkom. Asi normálne, keď sem chodia stavební robotníci.

Zaregistrovala aj akýsi harmonikový stojan, mobilný telefón a kotúčik čiernej filmovej lepiacej pásky. Najmä tá sa jej nepáčila. Čakala, kým jej utiahne remienok, no namiesto toho počula cvaknutie a pocítila studený kov na jednom zápästí, trhnutie v druhom a potom ďalšie cvaknutie. Putá. Kurva! Ak to má rád tvrdo, mohol sa jej aspoň spýtať, či to ponúka.

Zvrtol ju a potiahol dozadu k stolu, stratila rovnováhu, no zachytil ju a hodil na stoličku. Držal ju a počula, ako trhá z kotúčika pásku.

Zľakla sa. Toto nie je bežný úchyl. Srdce jej bilo opretek, chcela ísť domov.

„Čo to, kurva, robíš?!“ skríkla cez masku. Neodpovedal, len ju obišiel a ona podľa tlaku na prsiach, rukách a chrbte pochopila, že ju pripútava k stoličke.

Skúsila kopáť, keď ju chytil za lýtka. Keby jej v nich ešte zostali svaly, možno by sa musel viac snažiť, takto však mala členky raz-dva priviazané k nohám stoličky. Zrazu mohla hýbať iba hlavou.

Zarevala. Predstavila si tmu medzi opustenými barakmi. Kričala zo všetkých síl.

„Fajn,“ povedal. „Ale šetri si to na neskôr.“

Ďalej trhal pásku. Prilepil telefón zvonka na sieťku na maske tak, že jej čiastočne zakrýval výhľad. Pod telefón pripevnil k pevným častiam masky harmonikový stojan. Priskrutkoval drevený kolík k statívu tak, aby vrták smeroval k maske.

Stlačil gombík na telefóne a na okamih ju oslepil displej. Zažmurkala a uvidela vlastnú tvár v extrémnom detaile.

„Čo chceš?“ zakričala.

„Čo asi?“ spýtal sa ticho a pomaly. „Točíť.“

Krátko sa zasmial. A ona si spomenula. Samozrejme. Bolo to však pred mnohými rokmi a on sa dosť zmenil.

„Keď zapnem vŕtačku, všetko pôjde samo,“ pokračoval. „Ak nezasiahnem, prejde cez drevený kolík. Je to dvadsaťcentimetrový špirálový vŕták, prevŕta ti hlavu skrz-naskrz. Rozumieš? Je dôležité, aby si rozumela. Rozumieš?“

Felicia zažmurkala.

„Veď si to ty,“ zašepkala. „Veď si...“

„Drž hubu!“ zreval náhle zúrivo. „Len prikývni, či chápeš.“

Felicia otvorila a zatvorila ústa. Potom prikývla. Podvolila sa. Tak ako sa vždy podvolila mužom, do ktorých sa jej s neomylnou chybou úsudkom podarilo zamilovať.

„Ďakujem,“ usmial sa. „Pripravená? Ty sa trochu vyznáš vo filmoch. Vieš, kto vymyslel slogan *Be afraid, be very afraid* k filmu *Mucha*? Nie? Mel Brooks. *Boj sa, veľmi sa boj*. Nezdá sa ti zvláštne, že to vymyslel komik? Napadlo mi to, lebo v tej maske sa podobáš na muchu. Takže to je réžia. *Boj sa*. Nech sa páči...“

Stlačil gombík na telefóne. Ikonka nahrávania zasvietila načerveno a počítadlo sa rozbehlo. Potom zapol vŕtačku a do ušných bubienkov jej prenikol tenký, vysokofrekvenčný zvuk. Videla, ako jej vlastná tvár na obrazovke bledne, otvárajú sa jej ústa, vytriešťa oči. Nemala pocit, že hľadá do zrkadla. Akoby videla inú osobu, herečku v horore. Je to iba zlý sen? Nad okrajom telefónu videla muža, ako ju sleduje v hľadáčiku kamery. Keď sa opäť zadívala pred seba, pod telefónom zachytila pohyb. Vŕtačka. Ako tykadlo sa približovala k jej tvári vo výške úst.

A vtedy vedela, že to nie je sen. Zomrie. Už si bola úplne istá. Spomenula si totiž na slová scenáristu, keď sa prvýkrát ocitla na dôležitom filmovom pláci:

„Pamätaj, že najvrúcnejším želaním všetkých, absolútne všetkých tu prítomných je stať sa režisérom.“

„Prečo?“ vykričkla Felicia so slzami a s panikou v hlase.
„Prečo to robíš?“

Muž neodpovedal, z pier mu neschádzal jemný úsmev. S pohľadom do hľadáčika bol očividne spokojný.

Trhala hlavou doprava, doľava, dozadu, dopredu, neprestajne kričala. Vrták aj telefón však boli príliš pevne pripnuté k maske. Už cítila vrták na spodnej pere.

Prestala kričať a zovrela zuby. Pochopila, že v skutočnosti nedúfala v skorý koniec svojho života len preto, lebo tento rok nebol žiadna sláva. Chcela žiť ešte viac rokov. Viac dosraných rokov. Chcela vidieť ohňostroje, kurva! Už však cítila, ako sa rotujúci hrot tlačí na sklovinu, vibrácie sa jej prenášajú do hlavy, zápach spálenej kosti ju štípe v nose, vedela, že práve stratila to jediné pekné, úsmev filmovej hviezdy, a vrták čoskoro zasiahne nervy.

Pozrela sa na displej telefónu, videla, ako jej slzy tečú do púdru zakrývajúceho vrásky.

Vo filmovej partii v Pinewoode mali výraz pre úplne posledný záber v posledný deň natáčania herca, než sa za obligátneho potlesku štábu zbalil a odišiel domov.

Nazývali ho rana z milosti.

3 /

Oleg Fauke sa postavil za technika v bielom a pozrel na mŕtvolu na podlahe.

„Tak čo?“ spýtal sa Oleg.

„Poviem to tak, že nový rok sa nám začal skoro,“ odvetil Roar Midtstuen, ani nezdvihol zrak.

Oleg prikývol, bolo šesť hodín ráno. Počul zvuk vonku a vyzrel z okna. Osamelá raketa, ktorá zmeškala oslavy, práve vybuchla nad hrebeňom Ekebergåsenu. Žeravé uhliky klesali k tmavým domom a ich spiacim obyvateľom, ktorí čoskoro vstanú na novoročný koncert viedenských filharmonikov v budove Musikvereinu a na skoky na lyžiach z Garmisch-Partenkirchenu, kde sa z kvalifikácie podarilo postúpiť len trom Nórom. Tak to plánoval aj Oleg, keď s Helgou ukladali deti, ktoré prvýkrát smeli zostať hore do polnoci.

„To si prevzal od nevlastného otca,“ konštatoval Midtstuen a odfotografoval mŕtve telo.

„Čo?“

„Musíš ísť hneď na miesto činu.“

Oleg mykol plecami. Oddelenie vražd fungovalo trochu inak ako vo filmoch. Vyšetrovatelia nebežali na miesto činu, len čo zaznel poplach. Niektorí tam nechodili vôbec a spoľiehali sa na fotografie a nákresy. Harry bol iný. Vysvetlil

Olegovi, že vždy chce miesto vidieť, cítiť, počuť. Vnímať atmosféru, ktorá občas sála zo stien.

Keď Oleg nastúpil na miesto vyšetrovateľa, počítal s tým, že ho budú porovnávať s nevlastným otcom. Harry bol predsa len legenda. A možno aj príznak. V každom prípade ho sem dnes ráno nehnala túžba podobať sa mu. Jednoducho nevidel dôvod, prečo nevyskúšať osvedčené metódy.

Rozhliadol sa. Privoňal. Načúval. Zatvoril oči a vnímal. Myšlienky mu však automaticky zabúdili inam, tam, kam nechcel. V duchu zanaďoval a otvoril oči. Potreboval sa sústrediť.

Okrem zjavne vylomených dverí nenašli stopy po zápase ani po snahe o útek. Muž ležal na hrubom koberci medzi písacím stolom a knižnicou. Koberec vpil väčšinu krvi zo strelných rán, z jednej na čele a druhej na hrudi. Sako zostalo prevesené cez operadlo stoličky za písacím stolom. Akoby sa vrah snažil zanechať po sebe uprataný a čistý priestor.

„Našli ste možnú vražednú zbraň?“

„Nie.“

„Môžem sa porozhliadnuť?“

„Drž sa pri stenách a ničoho sa nedotýkaj.“

Oleg si vzdychol a ukázal hlavou na svoje latexom obalené dlane, ktoré držal v klasickej polohe, aby sa ničoho nedotkol ani omylom. Aby sa nepoškriabal po tvári a potom nezanechal vlastnú DNA pri kontakte s predmetom na mieste činu.

„Veď dobre,“ usmial sa technik. „To hovorím všetkým nováčikom.“

Byt na najvyššom poschodí s výhľadom na štvrt Bjørvika a zeleň Ekebergåsenu bol väčší než byty v bežných starých činžiakoch vo východnej časti mesta. Interiér, nábytok,

obrazy na stenách odkazovali za hranice Nórska a mohli naznačiť, že mŕtvy bol cestovateľ. Na písacom stole stála soška sediaceho Budhu s tajomným úsmevom a privretými očami. Ten úsmev mi veľmi nepomôže, pomyslel si Oleg a prešiel do kuchyne. Vo vzduchu sa vznášala jemná vôňa Thajska. Citrónová tráva, koreň galangy, kokosové mlieko, koriander. S Helgou boli v Thajsku na svadobnej ceste a vrátili sa domov s množstvom spomienok a receptov. Odvtedy im varil thajské jedlá, keď si chceli užiť niečo extra, a celkom sa to naučil. Keď sa však narodil Olav, Helga mu vysvetlila, že silné korenie nie je vhodné pre dojčiace matky, a tak s thajskou kuchyňou skončili. Ako s mnohými inými príjemnými vecami.

Prešiel zvyšok bytu. Upratane detské izby. V spálni, vedľa skrine za ustlanou manželskou posteľou, stál technik a fotografoval oblečenie, pričom si svietil baterkou. Oleg si uvedomil, že sa musel zatváriť udivene, keď mu technik bez opýtania po švédsky vysvetlil, že fotoaparát zachytáva fotografie infračerveným svetlom.

„Odhalí krvavé škvrny a stopy po strelnom prachu, ktoré oko nevidí. Si z oddelenia vražd?“

„Áno. Oleg Fauke.“ Automaticky mu podal ruku, no rýchlo ju stiahol, keď sa na ňu kolega iba nechápavo pozrel.

„Prepáč,“ ospravedlnil sa rýchlo a dúfal, že ho nepre-zradilo pýrenie.

„To je v poriadku, zrejme si tu nový.“

Oleg prikývol.

„Ja som Eddy Jonasson, ten švédsky idiot od technikov.“

Prehodili pár slov, potom Oleg pokračoval do kúpeľne. Na zrkadle nevidel žiadne stopy po zubnej paste, na rozdiel od ich domácej kúpeľne.

„Fauke?“

Muž vo dverách mohol byť Olegov rovesník. Mal na sebe voľné rifle s vysokým pásom, módnu bomberu a biele tenisky s ponožkami po členky, hoci vonku mrzlo. Oleg netušil, prečo sa všetci na kriminálke obliekajú ako zlatá mládež zo západných štvrtí mesta, možno to bol nejaký interný vtip, ktorý mu dosiaľ nikto nevysvetlil.

„Žena s deťmi odišla k susedom. Chceš s nimi hovoriť?“

Oleg sa pri pohľade do zrkadla nad umývadlom zamyslel. Mal tmavé vlasy a hnedé oči po matke. Možno práve preto videl Rachel vždy, keď sa pozrel do zrkadla. Alebo ju hľadal. Neprešiel totiž ani deň bez toho, aby si na ňu nespomenul. Smútok, o ktorom si myslel, že časom ustúpi, každým dňom len rástol. Ak má teraz vojsť dnu a rozprávať sa s človekom, ktorý práve stratil svojho najbližšieho, musí zatlačiť vlastný smútok do úzadia. Súciť mu nepomôže nájsť vraha muža ležiaceho v pracovni a utešovanie musí nechať na kňaza.

To všetko sa naučil od Harryho. A predsa vedel, že čím viac sa Harryho bledá tvár uzatvára a ochladzuje, čím silnejšie sa pohľad jeho modrých očí odkláňa, tým intenzívnejšie v ňom vrel smútok a emócie. Oleg prežil smrť matky a posunul sa ďalej. Možno aj preto, lebo si založil vlastnú rodinu, možno nás tak stvorila evolúcia. Harry sa však zrútil. Aj po tom, ako našiel a zabil vraha Rachel Faukeovej, smeroval v špirále nadol. Iróniou osudu ho v poslednej chvíli zachránil nový prípad vraždy. Práca. Rozptylenie. Možnosť venovať sa tomu jedinému, v čom vedel byť podľa vlastných slov užitočný.

Oleg sa nazdával, že Rachelina smrť jej dvoch pozostalých zbliži. Uvedomil si však, že skutočné spojivo medzi oboma mužmi tvorila jeho mama. Láska k Rachel, nie k Olegovi, prinútila Harryho prevziať zodpovednosť za chlapca.

Alebo?

A potom tu bola, samozrejme, tá druhá myšlienka, iracionálna, áno, no ani tak ju nikdy nevedel úplne zahnať. Keby Harry nevstúpil do ich života, Oleg by dodnes mal mamu. A Olav s Juliou by mali babičku.

„Chceš s nimi hovoriť?“ zopakoval otázku chlapík z kriminálky.

„Prídem,“ prikývol Oleg.

„Obet je Birger Neslund, päťdesiatpäť rokov,“ začal Oleg a rozhliadol sa po provizórnom vyšetrovacom tíme šiestich kolegov, ktorých zvolala šéfka oddelenia Katrine Brattová. Bol Nový rok a väčšina kolegov sa mala vrátiť z vianočných dovolení až večer.

„Vlastnil remeselnícku firmu s osemnástimi stálymi zamestnancami. Bol ženatý s Lamai Neslundovou, mali dve deti, štyri- a šesťročné. Manželka tvrdí, že keď jej manžel zastrelili, bola s deťmi v pivnici. Vrátila sa po vodu pre psa, našla vylomené dvere a manžela mŕtveho na podlahe. Nevidela ani nepočula nikoho na schodisku ani vo výťahu. Nič im z bytu nezmizlo a technici nenašli odtlačky topánok. Možno aj preto, lebo podlahy čerstvo umyli, no ulice sú teraz také špinavé, že si páchatel buď vyzul topánky, alebo na ne natiahol igelit ako my.“

„Boli v pivnici?“ začudoval sa Skarre a odhrnul si z čela rovnú ofinu.

Skarre bol malý muž. Vo všetkých ohľadoch, ako Oleg časom zistil. „Máme tu azda nejakého Fritzla?“

Olegovi občas napadlo, že keby sa o podobný vtip pokúšal niekto iný ako Skarre, niekto, kto by sa menej intenzívne dožadoval reakcie, možno by sa dočkal uznania v podobe aspoň zdvorilostného smiechu.

„Nuž,“ začal Oleg a podľa zdvihnutého obočia Katrine Brattovej pochopil, že zachytila, komu to slovo ukradol. Nevedel prečo, ale od prvého dňa nadobudol podozrenie, že medzi ňou a Harrym niečo muselo byť. Možno preto, lebo mala rovnaké tmavé vlasy, rovnakú štíhlu postavu a vysoké líčne kosti ako Rachel. Alebo možno preto, lebo sa zapýrila vždy, keď niekto spomenul Harryho meno, akoby čosi musela pred Olegom skrývať.

„Deti vraj majú veľmi rady svojho psa,“ pokračoval. „Preto ho vždy na Silvestra o polnoci chránia pred ohňostrojmi.“

„Chápem,“ prikývol Wulf, Skarreho menej utáraný a našťastie šarmantnejší tieň. „Aj ja to robím so svojím psom. Keď to búcha, zatvorím ho do garáže. Psy z toho môžu dostať traumy, to ste vedeli? Zvieratá...“

„Pokračuj o manželke,“ prerušila ho Katrine Brattová.

„So staršou sestrou prišli do Nórska z Thajska, keď mali osemnásť a dvadsať rokov,“ pokračoval Oleg a pozrel do poznámok. „Pracovali v masážnom salóne a posielali peniaze domov rodine. Lamai tam spoznala Birgera Neslunda a zobrali sa. Chvíľu pracovala ako vizážistka, neskôr v kuchyni thajskej reštaurácie v Enerhaugene, ale od narodenia prvého dieťaťa zostala doma. V registri trestov nemá záznam. Tvrdí, že o žiadnych manželových konkrétnych nepriateľoch nevie, no vraj mal dlhy. Ide o nárok na náhradu škody v súvislosti so stavebným projektom pre zahraničného investora, kde sa väčšina vecí pokazila. Dnes ju máme predvolanú na výsluch, azda sa dozvieme viac.“

„Čo na ňu hovoríš?“ spýtal sa Skarre.

„Nič,“ odsekol Oleg.

Samozrejme, nehovoril pravdu, takto ho to však naučil Harry. V počiatočnej fáze sa zhromažďujú fakty, všetky

inštinktívne závery treba ignorovať. Lebo keď sa raz človek zadáva jedným smerom, stratí nadhľad a všetky ďalšie informácie bude interpretovať tak, aby zapadali do záveru, o ktorom ani nevie, že si ho už vyvodil. Konfirmačné skreslenie, pasca potvrdenia. Podľa Harryho môže človek uvoľniť priestor svojmu vnútornému pocitu až vtedy, keď ho fakty už nevedú ďalej. Ľahšie sa to hovorilo, než robilo, a keď sa Oleg Harryho spýtal, či dodržiava vlastné pravidlá, len sa usmial.

„No tak, junior,“ nedal sa Skarre a s úsmevom sa rozhladol po kolegoch. „Niečo si predsa musíš myslieť.“

„Musím?“

Skarre naklonil hlavu. „Miera vrážd v zmiešaných manželstvách je vyššia. U bielych aj čiernych mužov je vyššia pravdepodobnosť, že zabijú svoju ženu, ak má inú farbu pleti.“

„S dôrazom na mužov,“ zapojila sa Brattová a pozrela sa na hodinky. „Teraz však zabudnime na štatistiky a sústreďme sa na fakty. Ubehli štyri hodiny, zostáva nám štyridsaťštyri. Dajme na stôl nejaké teórie založené na faktoch, ale bez toho, aby sme sa do niektorej z nich zamilovali, dobre? Ty ako prvá, Siri?“

Siri Heimenová sa vystrela na stoličke. „Najjednoduchší záver je, že išlo o vlámanie. Niektorí chcel využiť večer, ktorý ľudia zvyčajne oslavujú mimo domu, aby vykradol prázdny byt. Páchateľ si veľký byt na najvyššom poschodí vybral možno v nádeji, že tam s väčšou pravdepodobnosťou nájde niečo hodnotné. Načúval za dverami, a keď nepočul žiadne hlasy, zariskoval. V byte však niekto bol a páchatel' alebo páchatelia spanikárili, vystrelili a utiekli bez toho, aby niečo vzali. Ako som povedala, jednoduché, ale...“

„Ďakujem, najjednoduchšie riešenie je zvyčajne najlepšie,“ pochválila ju Brattová. „Malik?“

„Súhlasím so Siri,“ začal Malik Khan. „Ale dobre, skúsme niečo iné.“

Zdvihol ruky pred seba, akoby si nechcel zašpiniť rukávy na čerstvo vyžehlenej kriedovobielej košeli. Khan strávil dva roky na obchodnej škole a to stačilo, aby dostal prácu v Ekokrime a obratom zavrhol oddelenie ako totálne nekompetentné.

Ten dôvod minimálne uviedol, keď sa uchádzal o miesto na oddelení vražd. Navyše, ako sa zveril Olegovi, v tejto práci mal väčší úspech u žien.

„Takže,“ pokračoval Malik. „Jeden z investorov si uvedomuje, že ak chce získať späť peniaze, ktoré mu Neslund dlhuje, nemôže čakať na konkurz, kde sa celý zostatok rozdelí medzi množstvo veriteľov. A tak pošle gorilu. Tá donúti Neslunda podpísať osobný dlžobný úpis, najlepšie so záložným právom na byt. Aby Neslund nemohol dodatočne vyhlásiť dlžobný úpis za neplatný tvrdením, že ho k podpisu donútili, gorila ho zabije.“

„Presne tak,“ pridal sa Skarre. „A potom vylomí dvere, aby to vyzeralo, že vraždil zlodej. A keď neskôr predložia dlžobný úpis, nikto nebude mať podozrenie. Okrem mňa a Malika.“

Katrine Brattová sledovala, ako si tľapli do dlaní.

„Wulf?“

„Sused má pomer s jeho ženou.“ Wulf prešiel pohľadom po zhromaždených, akoby chcel zistiť reakcie. „Naplánujú, že on vojde dnu a zabije Neslunda, kým ona a deti budú v pivnici, aby mala alibi a aby to vyzeralo ako vlámanie. Rozhodli sa tak urobiť tesne pred polnocou, aby ostatní susedia pokladali výstrely za novoročný ohňostroj a nešli to skontrolovať.“

„Výborne,“ prikývla Brattová. „To sa zhoduje s Holeho prvým prikázaním.“

„Že zabíjal milenec,“ pamätal si Wulf.

„Pri všetkej úcte...“ zamračil sa Skarre. „Nie, bez akejkoľvek úcty, nemôžete citovať ožrana, akoby vedel viac než my! Ja...“

Skarre sa odmlčal a pozrel na Olega, ktorý si až vtedy uvedomil, že zatína päste a pravdepodobne je celý červený v tvári.

„Ospravedlňujem sa, ak sa ťa to dotklo, junior,“ pokračoval Skarre. „Ale nie všetci si myslíme, že tvoj otčim bol... že niečomu pomohol. Lietal sólo. Teda, keď bol schopný lietať. A tak sa veci neriešia.“

Katrine Brattovej sa na stole rozvibroval telefón.

„Až na to, že on ich vyriešil,“ poznamenal Oleg a počul chvenie vo svojom hlase.

Hilde Wittová, ich psychologička, mu vysvetlila, že nad hlasom strácame kontrolu, hneď ako sa nám zosilnia emócie. Spôsobuje to tlak v žalúdku, ktorý sa šíri nahor. A s cieľom to zakryť muži nechtiac zvýšia hlas. Určite je to pravda. Oleg v každom prípade zvýšil hlas. A už vedel, že to oľutuje.

„Na rozdiel od teba, Skarre. Hole mi povedal, že nevyriešiš ani detskú osemsmerovku. Verím, že sa ťa to nejako nedotklo.“

Oleg videl, ako sa tepna na Skarreho chudom krku nadula a tvár mu sčervenela.

Vstal a zafunel.

„Teraz ti...“

Oleg videl, ako sa malé ústa otvárajú a zatvárajú a rovnako malý mozog sa márne snaží dodať im slová na celú vetu.

„Teraz ti...“ zopakoval Skarre.

„Ticho!“ okríkla ho Brattová a zdvihla ruku.

Druhou si držala pri uchu telefón. Kolegovia v miestnosti spozorneli.

„Ďakujem,“ povedala a ukončila hovor. Sťažka si vzdychla. „V barakoch pri Stredovekom parku našli mŕtву ženu. Očividne máme druhú vraždu.“

Oleg sa pozrel na hodinky. Nie preto, lebo to bude potrebovať do správy, ale aby si spočítal, koľko hodín už trvá nový rok.